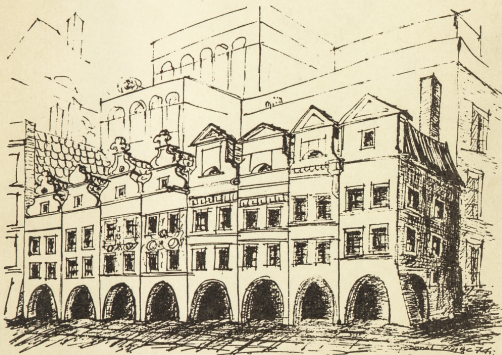

LEGNICA

w 40 - leciu PRL

SCHEM

do Foldera Legnica w 40-lacie PRL

Strona	Tablica	Rubryka	Wiersz	Jest	Powinno być
3	-	-	5 od góry	reflekcja	reflektacja
6			3 od góry	Kapitała- wego	Kapitałowego
6			8 od dołu	Pierwszych	Pierwszym
13			5 od dołu	najwyższe	najwyższego
21	2	2 - 1946	4 od góry	18	8
			2 od dołu		32,5
			1 od dołu	32,5	0,3
22	3	7 - 1983	3 od góry	9849	9845
			4 od góry	96900	96604
24	Wykres Produkc- cji wyrobów dzielnia- skich			tye, szt	ska szt.
				30	3
				40	4
				50	5
				60	6
				70	7
25	6	1 wyszczo- gólnienie	2 od dołu	Odcieniny	Odcieniny w tym, d
			1 od dołu	Wzrost dzie- cięc	Wzrost dziecięc w szt.
27	7	1 wyszczo- gólnienie	0 od góry	ZAKŁADY, ZATRUD- NIENIE	ZAKŁADY, ZATRUD- NIENIE W
44			1 od góry	uzupełnia- nia	uzupełnienia
49			2 od dołu	powodnie	powodnie
53			4 od dołu	prowadzą 4	prowadzą 4 aktoły

WOJEWÓDZKI URZĄD STATYSTYCZNY
URZĄD MIASTA
TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ NAUK
W LEGNICY

LEGNICA W 40—LECIU POLSKI LUDOWEJ

Do wyłącznego
użytku adresata
Egz. nr 126

LEGNICA 1984 R.

Z E S P Ó Ł   R E D A K C Y J N Y

Jerzy Chmielecki, Janusz Chutkowski, Tadeusz Myśliwiec, Edward Nir, Janusz Ostrówka,
Tadeusz Rollauer

W Y K R E S Y

Cezary Mazur

R E D A K C J A   T E C H N I C Z N A

Tomasz Kuliński

W opracowaniu wykorzystano „Legnica w grafice” Ryszarda Zająca.

Dane do opracowania przygotował zespół pracowników Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego.

Zasadniczym celem, który przyświecał inicjatorom obecnie prezentowanej publikacji, ukazującej się w roku obchodów 40-lecia PRL i 40-lecia powrotu po wiekach piastowskich ziem do Macierzy, jest zapoznanie Czytelnika z podstawowymi danymi statystycznymi ilustrującymi rozwój i życie miasta Legnicy po II wojnie światowej. By jednak obraz gwałtownych przemian i ogromnych historycznych dokonań w 40-leciu PRL mógł być pełniejszy, musi mu towarzyszyć refleksja historyczna. Z tą myślą zamieszczamy, dwa uzupełniające zasadniczy trzon informacyjny, materiały – esej historyczny o dziejach piastowskiego grodu i zwięzłe omówienie kierunków rozwoju miasta w oparciu o zarys perspektywnego planu zagospodarowania przestrzennego Legnicy.

Przygotowanie niezbędnych materiałów statystycznych jest zasługą zespołu pracowników Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Legnicy. Za ten trud składamy serdeczne podziękowanie.

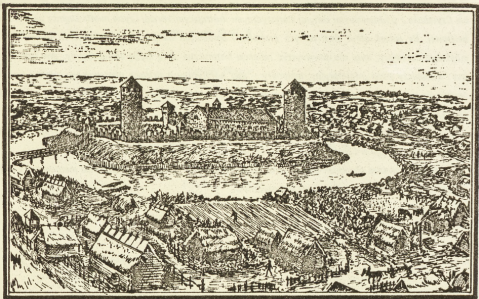
Mając na uwadze charakter wydawnictwa pominięto w nim w zasadzie wyjaśnienia metodyczne i uwagi szczegółowe zamieszczone w rocznikach statystycznych.

Edward N I R

D Y R E K T O R

Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego
w Legnicy

Legnica, lipiec 1984 r.

Historyczny obraz Legnicy przed rokiem 1241 opracował: Stanisław FIRSZT

MIASTO PO WIEKACH PRZYWRÓCONE MACIERZY

"...Legnica, sławna z zamku, kościołów i murów miejskich" - pisał Jan Długosz w swoich Kronikach Królestwa Polskiego. Ale to był już wiek XV, a początki miasta były inne. Najpierw więc był to gród położony na skrzyżowaniu ważnych szlaków handlowych biegnących ze wschodu przez Kraków i Wrocław na Łużyce i dalej na zachód oraz z południa przez Czechy, Bramę Lubawską, dolinę Nysy Szalonej na północ. Ciągnęły tędy karawany bogatych kupców, a w miejscu gdzie szlaki się krzyżowały, i gdzie naturalne warunki zapewniały względne bezpieczeństwo, urządzali postój - legowisko i stąd nazwa miasta.

A kiedy rodziła się Polska przodkowie nasi zbudowali w tym miejscu gród potężny dla obrony granic i umacniania siły jej władców. Wzniesiony na wzgórzu, otoczony wałem z drewnianych belek, ziemi i kamieni, zajmował obszar około trzech tysięcy metrów kwadratowych. Z czasem stanęło w grodzie obszerne murowane palatium - jedno z największych w ówczesnej Europie i dwie wieże Piotra i św. Jadwigi, ale najpierw budynki były drewniane. W grodzie mieszkał pewno miejscowy władca plemienny, a potem kasztelan królewski. Wokół grodu ulokowała się obszerna osada handlowa - podgrodzie - miasto założone na prawie polskim, gwarne i bogate, żyjące z handlu i rzemiosła.

Takie były początki Legnicy, wyłaniające się z dziejowej niepamięci.

Pierwszy raz nazwa miasta pojawiła się w dokumencie Bolesława Kędzieżawego w roku 1149. Był to już wówczas gród znaczny i stary. Jego znaczenie i wielkość wzrasta jeszcze bardziej za rządów Henryka Brodatego i jego syna Henryka Pobożnego. Obaj książęta chętnie przebywają w Legnicy i staje się ona ich ośrodkiem dyspozycyjnym. Rośnie w siłę i znaczenie wraz ze wzrostem potęgi Henryków...

Wtedy nadeszli Tatarzy.

Stynna bitwa w 1241 roku stała się punktem przełomowym w naszych dziejach. Zginął książę Henryk Pobożny i chociaż zamek legnicki się obronił, to samo miasto zostało spalone, a jego mieszkańcy wymordowani i rozproszeni. Trzeba było wszystko zaczynać od nowa.

W roku 1252 książę Bolesław Rogalka, najstarszy syn Henryka Pobożnego lokuje miasto na prawie niemieckim. To stwarzało lepsze warunki osadnikom i skłaniało ich do osiedlenia się w Legnicy. Pierwszym wójtem został stolnik książęcy Radwan. Miasto zaczęło się szybko odbudowywać. Powołano radę miejską, która stopniowo zyskiwała coraz większą władzę, aż w roku 1373 mieszczaństwo wykupiło uprawnienia wójtowskie.

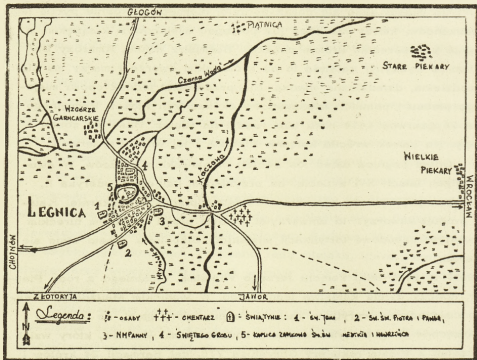
Odtąd miasto rośnie w siłę i staje się coraz bardziej zasobne i niezależne. Jest stolicą odrębnego księstwa legnickiego. Piastowscy władcy udzielają mu coraz większych przywilejów. Rozwija się handel i rzemiosło. Z rodzimego złota wybija monety. Rozwija kulturę i oświa-

tę. Stąd pochodzi pierwszy polski uczony Witelo i tutaj pod koniec życia uczy swoich następców. Jest ich wielu, ale chociaż o dwóch wspomnieć trzeba. To Jerzy Liban – profesor uniwersytetu krakowskiego i Maciej z Legnicy. A w Legnicy są już wtedy wspaniałe świątynie i bogate domy. Są mury i baszty, i funkcjonują wodociągi...

Ale miasto staje się coraz bardziej niemieckie. Rośnie pycha jego mieszkańców, którzy nie chcą już podlegać miejscowym książętom, a jedynie bezpośrednio królom czeskim. Burmistrz miasta Ambroży Bitschen /z Byczyny/ załatwia to na królewskim dworze i marzy mu się samodzielna, dziedziczna władza. Nie przewidział jednak oporu miejscowego plebsu i polskich mieszkańców okolicznych włości. Pamiętnego dnia 24 czerwca 1454 roku tłum ruszył na ratusz. Bitschen został ścięty. Na zamek wróciła księżna Elżbieta i jej wnuk Fryderyk I.

Odtąd Legnica dzieli los swoich piastowskich władców. W dwudziestych latach XVI stulecia, za przykładem księcia Fryderyka II, mieszkańcy przyjmują luteranizm. Powstają pierwsze drukarnie. Książę próbuje utworzyć tu uniwersytet. Obawa przed najazdem tureckim powoduje rozbudowę fortyfikacji miejskich. Stopniowo miasto staje się twierdzą.

Śmierć w 1675 roku księcia Jerzego Wilhelma, ostatniego z rodu Piastów, kończy dzieje księstwa legnickiego. W legnickim Mauzoleum Piastów umieszczono wyryty w kamieniu napis, który głosi, że jest ono poświęcone "bogobojnym ceniom przodków Domu Piastów, który wziął początek z Piasta roku ery Chrystusa 775, dał Sarmacji 24 królów i

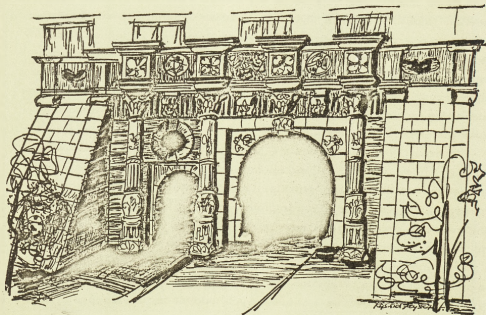

Zespół osadniczy w Legnicy w XIII wieku opracowa: Stanisław FIRSZT

wielu panujących, „Śląskowi 122 książąt...” Odtąd Legnica przechodzi pod bezpośrednią władzę cesarzy rzymskich narodu niemieckiego - katolickich Habsburgów. Zaczyna się kontrreformacja. Rośnie ucisk protestantów.

Samo miasto jednak rozwija się nadal. Powstają piękne, nowe budynki: ratusz, Akademia Rycerska /szkoła średnia dla młodzieży szlacheckiej - uczęszczało do niej wielu Polaków/, collegium Jezuitów i wiele, wiele innych. Stopniowo jednak upadek politycznego znaczenia miasta jako ośrodka władzy, a także i zniszczenia spowodowane wojną trzydziestoletnią zrobiły swoje. Spada liczba mieszkańców. Legnica, która w okresie swojej świetności pod panowaniem Piastów liczyła kilkanaście tysięcy ludzi, ma ich już tylko pięć tysięcy.

W roku 1741 miasto dostaje się na dwieście lat pod panowanie pruskie. Znowu wojny i znowu zniszczenia. Potem wojny napoleońskie upamiętnione przemarszem polskiej Legii Nadwiślańskiej. Legnica stała się ośrodkiem władz administracyjnych /rejencji/ przeniesionych tu z okupowanego przez wojska francuskie Głogowa. Później stopniowy rozwój miasta w okresie kapitalizmu. W połowie XIX wieku Legnica zyskuje połączenia kolejowe. Zburzenie murów obronnych umożliwiło terytorialny rozwój miasta. Wybudowano teatr, szkołę, nowy dworzec kolejowy, a potem nowy ratusz i wiele innych budynków użyteczności publicznej. Powstają też nowe fabryki i zakłady przemysłowe eksportujące swoje wyroby do Królestwa, Galicji i Poznańskiego. Ale wielki przemysł tutaj nigdy nie powstał. Nie rozwinęła się wielkoprzemysłowa kla-

sa robotnicza, nieliczne były akcje strajkowe. Krótka działała, powstała w dniu 9 listopada 1918 roku Rada Robotniczo-Żołnierska.

Okres międzywojenny to najpierw dewaluacja i inflacja, upadek gospodarczy i kryzys. Potem względny wzrost koniunktury napędzanej zbrojeniem i militaryzacją państwa. Potem wojna. Giną niemieccy mieszkańcy miasta wcieleni do "niezwyciężonej" armii Hitlera. Giną mieszkańcy Europy bestialsko mordowani w miejscowej filii obozu koncentracyjnego Gross Rosen. Giną żołnierze radzieccy wyzwalamy miasto w dniu 9 lutego 1945 roku. Glinie wreszcie samo miasto, którego zabudowa legła częściowo w gruzach, bądź też została poważnie uszkodzona..

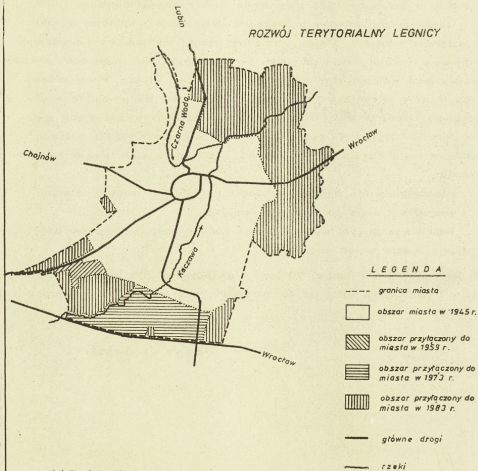
Ale Legnica nie zginęła. Rośnie i rozwija się trudem polskich rąk i umysłów i staje się coraz piękniejsza.

Publikacja ta jest wydawnictwem statystycznym. Spójrzmy więc na dzieje miasta w ten sposób:

700 lat panowania Piastów, 70 lat - Habsburgów, 200 lat - Hohenzollernów i ich następców i od 40 lat znowu w granicach Rzeczypospolitej.

Janusz Chutkowski

ROZWÓJ TERYTORIALNY LEGNICY

oprac. inż. Stanisław Mucha

LEGNICA W 40-LECIU

DANE GEOGRAFICZNE

Położenie geograficzne miasta Legnicy określają współrzędne: 16° 12' długość geograficzna wschodnia i 51° 13' szerokość geograficzna północna.

W roku 1946 obszar miasta obejmował 27 km², w roku 1970 - ponad 30 km²/3025 ha/, a po przyłączeniu Przybkowa w roku 1973 - 35 km². W roku 1983 nastąpiło przyłączenie kolejnych wsi, m.in. Piąknicy, Piekar Wielkich, Piekar Starych, Czerniewic, Smokowic, a tym samym obszar miasta wzrósł do 56 km².

Długość granic administracyjnych miasta wzrosła z 40 km w roku 1970 do 48 km w roku 1983.

A oto inne geograficzne dane.

Rozciągłość miasta z północy na południe - 10,0 km, ze wschodu na zachód - 10,5 km.

Wzniesienie najwyższego punktu - 171,5 m n.p.m., wzniesienie najniższego punktu - 112,5 m n.p.m.

Legnica leży w widłach ujścia Czarnej Wody do Kaczawy. W granicach miasta bieg Kaczawy wynosi od roku 1983-13,8 km, Czarnej Wody - 6,4 km i Wierzbika - 6,6 km.

Klimat miasta Legnicy i jej najbliższych okolic jest ciepły i łagodny, a okres wegetacji wynosi tu 32 tygodnie w roku i jest najdłuższy w Polsce. Wynika to stąd, że wielkość rocznych sum promieniowania słonecznego należy do największych w kraju, a znaczny wpływ powietrza atlantyckiego łagodzi ostrość zim i przyczynia się do zmniejszenia upałów letnich.

Pokrywa śnieżna zalega w tym rejonie bardzo krótko - poniżej 40 dni w roku, a opady atmosferyczne też nie są duże. Ich suma roczna waha się około 500 - 600 mm.

PIERWSZE DNI

Wchodzące w skład I Frontu Ukraińskiego Wojska 3 Armii Pancernej Gwardii dowodzone przez gen.płk Pawła Siemionowicza Rybatkę wkroczyły do Legnicy 9 lutego 1945 roku i wyzwoliły miasto. W dwa miesiące później, bo 25 kwietnia zameldowała się w starym piasłowskim grodzie 12-osobowa polska grupa operacyjna stanowiąca zaczątek nowych władz administracyjnych. 7 maja 1945 roku rozpoczął pracę Urząd Miejski.

Legnica w pierwszych powojennych miesiącach, m.in. ze względu na swe komunikacyjne usytuowanie pełniła funkcję miasta "etapowego". Takim "przystankiem" na szlaku była zarówno dla podążających dalej rzesz repatriantów, takim miejscem czasowego pobytu była dla tworzą-

cych się władz politycznych i administracyjnych Dolnego Śląska, zanim się nie przeniósł do zrujnowanego Wrocławia.

W kronice miasta z roku 1945 m.in. czytamy:

M a j

- 4.05. - ukazanie się pierwszego powielonego biuletynu, gazety plakatowej w nakładzie 50 egz. "Dziennika Legnickiego",
- 5.05. - otwarcie pierwszego na Dolnym Śląsku kina /obecnie "Ognisko"/,
- 6.05. - rozpoczyna pracę pierwszy urząd pocztowy przy ul.Jaworzyńskiej 31, pierwsza linia telefoniczna zostanie uruchomiona 22 maja,
- 15.05. - przy ul.Poselskiej 16 zostanie uruchomiony pierwszy polski szpital. Rozpocznie też pracę ośrodek zdrowia, ambulatorium i pierwsza apteka /przy ul.Matejki/.

C z e r w i e c

- 23.06. - ukazuje się pierwszy numer tygodnika PPR "Naprzód Dolnośląski".

S i e r p i e Ń

- 13.08. - rozpoczyna wychodzić tygodnik PPS "Trybuna Dolnośląska"

- 14.08. - polscy kolejarze przejmują od władz wojskowych dworzec,
- 27.08. - spod maszyn drukarskich wychodzi pierwszy numer "Pioniera", pierwszego dziennika na Dolnym Śląsku. "Społem" otwiera pierwsze dwa sklepy spożywcze i hurtownię. Rusza Zakład Farmaceutyczny "Azofarma".

W r z e s i e ń

- 4.09. - początek roku szkolnego w pierwszej polskiej szkole przy ul.Kamiennej.
PKS uruchamia pierwsze międzymiastowe połączenie autobusowe.

P a ź d z i e r n i k

Rusza produkcja w zakładach dziewiarskich /obecnie "Milańa"/, zakładach przetwórstwa owocowo-warzywnego /wiśniarnia/, fabryce wyrobów srebrnych /"Lefana"/.

L i s t o p a d

- 1.11 - na miasto wyruszają pierwsze tramwaje /4 wozy, 3 linie o łącznej długości 7 km/.

LUDNOŚĆ

Ile nas dziś właściwie jest ? Bilansowe dane z końca roku 1983 /zob.zał. tablica 1/ podają, iż w roku ubiegłym Legnica liczyła ponad 96 tys. mieszkańców. Jeśli "unormowany" od roku 1980, wynoszący około 950 osób przyrost naturalny się utrzyma, to zgodnie z prognozami w roku 1986 winniśmy powitać 100 tysięcznego obywatela. Pod koniec maja 1945 roku osiedliło się w Legnicy już 1085 Polaków. Spis powszechny z 14 lutego 1946 roku wykazywał 24603 mieszkańców, w tym 11328 Polaków i 12692 Niemców /którzy później zostali wy-

Tablica nr 1

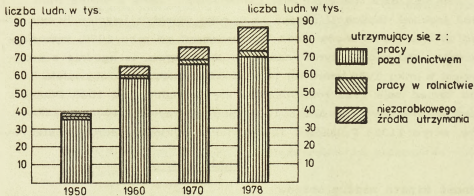
Ludność miasta według spisów

WYSZCZEGÓLNIENIE	1946	1950	1960	1970	1975 ^{a/}	1980 ^{a/}	1983 ^{a/}
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH							
OGÓŁEM	24603	39386	64528	76398	82070	89628	96504
mężczyźni	10388	17697	30212	36424	39383	43140	46540
kobiety	14215	21689	34316	39974	42687	46488	49964
na 100 mężczyzn przypada kobiet	136,8	122,6	113,6	109,7	108,4	107,8	107,4

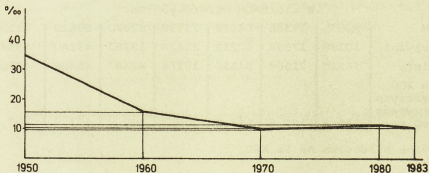
a/ Dane bilansowe na 31 XII.

LUDNOŚĆ

LUDNOŚĆ WEDŁUG GŁÓWNEGO ŹRÓDŁA UTRZYMANIA

PRZYRÓST NATURALNY NA 1tys. LUDNOŚCI

siedleni/. Natomiast 31 maja 1946 roku ludność polska liczyła już 21527 osób. A więc do dziś w porównaniu z końcem roku 1946 ludność Legnicy zwiększyła się ponad czterokrotnie.

Dynamiczny przyrost ludności notowany zwłaszcza od roku 1960, świadczy pośrednio o wielkiej skali przemian, jakie zachodzą na pias-towskich ziemiach w 40-leciu powojennym.

Ze statystyki miejskiego Urzędu Stanu Cywilnego wynika, iż pierwszy ślub w odrodzonym mieście miał miejsce 30 czerwca 1945 roku, a pierwszego urodzonego po wojnie w Legnicy obywatela powitaliśmy 25 czerwca 1945 roku. Natomiast w styczniu 1948 roku udzielono ślubu 1000 parze.

Do rekordowych, gdy chodzi o liczbę zawartych małżeństw, należał rok 1978 - 967 ślubów. W roku 1983 przysięgę małżeńską składało 831 par /patrz tablica 2/.

W Legnicy od pierwszych powojennych dni utrzymuje się liczebna przewaga płci pięknej. W 1946 roku - co po wojnie było typowe - na 137 kobiet przypadało 100 mężczyzn. Generalnie ta tendencja utrzymała się i od roku 1976 utrzymuje się na poziomie 107 /zob. tablica 1/.

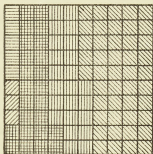
W powojennym 40-leciu, gdy chodzi o ruch naturalny ludności, za "rekordowe" należy uznać lata 1950, 1960 i 1980. W 1950 roku zawarto najwięcej w przeliczeniu na 1000 mieszkańców małżeństw i najwięcej urodziło się dzieci.

Przekrój wiekowy mieszkańców ilustruje tablica nr 3. Widać, że generalnie jesteśmy wciąż społeczeństwem młodym, choć proces starzenia stopniowo wzrasta. O ile np. w roku 1950 czynnych zawodowo by-

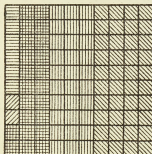
LUDNOŚĆ

LUDNOŚĆ W WIEKU POWYŻEJ 15 LAT WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
(NSP 1978)

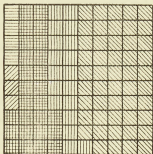
OGÓŁEM

MEŻCZYŹNI

KOBIETY

Poziom wykształcenia :

- wyższe
- niepełne wyższe i policealne
- średnie zawodowe i ogólnokształcące oraz niepełne ogólnokształcące
- zasadnicze zawodowe
- podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia

 = 1%

to 17420 osób, a z tzw. niezarobkowego źródła utrzymywało się 1764 osoby, to w roku 1970 pracowało 36436 osób, a grono rencistów i emerytów zwiększyło się do 7945 osób /patrz tablica 4/.

Materiały statystyczne z pierwszych powojennych lat nie przynoszą nam obrazu poziomu wykształcenia mieszkańców Legnicy.

Tablica nr 2

WYSZCZEGÓLNIENIE	1946	1950	1960	1970	1975	1980	1983
RUCH NATURALNY							
Małżeństwa	296	709	748	763	901	903	831
Urodzenia żywe	807	2325	1405	1202	1460	1798	1753
Zgony ogółem	799	562	380	457	589	805	794
Przyrost naturalny	8	1763	1025	745	871	993	959
Na 1000 ludności:							
małżeństwa	12,0	17,9	11,4	10,0	11,1	10,1	8,7
urodzenia	32,8	45,3	21,5	15,8	17,9	20,2	18,4
zgony	32,5	10,7	5,8	6,0	7,2	9,0	8,3
przyrost naturalny	0,3	34,6	15,7	9,8	10,7	11,2	10,1

Zmiany struktury wykształcenia możemy prześledzić regularnie dopiero w latach 70-tych.

Tablica nr 3

Ludność

WIEK	1946	1950	1960	1970	1980	1983
0 - 17	5833	.	25776	24359	24108	27262
18 - 59	15990	.	34999	45474	57063	59397
60 i więcej	2780	.	3753	6565	8457	9849
RAZEM	24603	39386	64528	76398	89628	96504

Tablica nr 4

Ludność według głównego źródła utrzymania - na podstawie spisu

L A T A	Ogółem	Utrzymujących się z pracy				Utrzymujący się głównie z niezarobkowego źródła	% ludności poza rolniczej
		ze źródeł pozarolniczych		z rolnictwa			
		razem	w tym czynni zawodowo	razem	w tym czynni zawodowo		
1950	39386	35930	16608	1692	812	1764	95,7
1960	64528	57354	25345	1897	721	5277	97,1
1970	76398	66202	35669	2251	767	7945	97,1
1978	86702	69809	42925	3525	1820	13368	95,9

PRZEMYSŁ

W rozwoju przemysłu uspołecznionego w Legnicy możemy wyróżnić trzy fazy.

Pierwsza, od wyzwolenia do roku 1949, to odbudowa zniszczonych po wojnie zakładów, uruchamianie niezbędnej krajowi produkcji. Tak np. pod koniec roku 1945 ruszają zakłady dziewiarskie, zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego, fabryka wyrobów srebrnych /platerów/, drukarnia.

W roku 1946 - fabryka konfekcji męskiej /dziś "Hanka"/, fabryka wyrobów papierowych, w roku 1947 - fabryka fortepianów i pianin.

Obok przemysłu kluczowego rozwija się przemysł terenowy i spółdzielczy np. "Jedność", "Mechanik".

Tablica nr 5

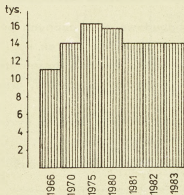
Przemysł

WYSZCZEGÓLNIENIE	1960 ^{a/}	1970 ^{a/}	1980 ^{b/}	1983
PRODUKCJA GLOBALNA PRZEMYSŁU USPOŁECZNIONEGO				
Ogółem	1869,4	5183,4	14423,5	.
w tym: państwowy w mln zł	.	4881,8	12693,2	.
spółdzielczy w mln zł	.	295,2	1730,3	.

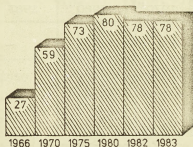
a/ Ceny porównywalne z I VII 1960 r. b/ Ceny porównywalne z I I 1979 r.

PRZEMYSŁ

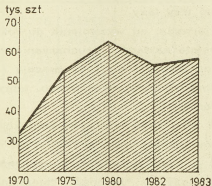
PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE
W PRZEMYSŁE USPOŁECZNIONYM

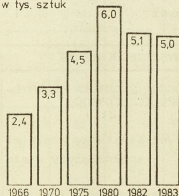
PRODUKCJA MIEDZI ELEKTROLITYCZNEJ
w tys. ton

PRODUKCJA WYROBÓW
DZIEWIARSKICH

PRODUKCJA PIANIN
w tys. sztuk

Pod koniec roku 1946 czynnych było 31 z 51 istniejących w mieście zakładów przemysłowych.

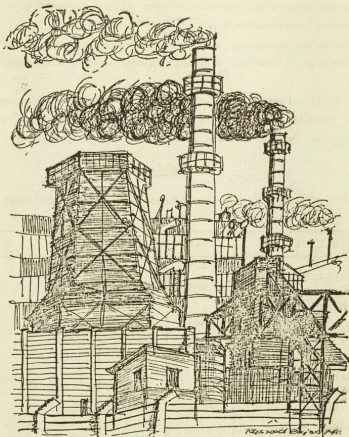
Oblicze przemysłowe zmieniają dopiero w sposób zasadniczy inwestycje planu 6-letniego /1950-55/, a potem dalszy rozwój inwestycji "miedziowych"

W roku 1951 rusza budowa Legnickich Zakładów Metalurgicznych /obecnie Huty Miedzi/. Zakład w roku 1958 zatrudniać będzie 1000 pracowników osiągając w tym czasie pełną zdolność produkcyjną.

Tablica nr 6

Produkcja ważniejszych wyrobów w przemyśle uspołecznionym

WYSZCZEGÓLNIENIE	1966	1970	1980	1983
Energia elektryczna w tys. kWh	47483	48844	61901	47911
Miedź elektrolityczna w tonach	27235	59700	80563	78740
Kwas siarkowy w tonach	24774	25036	50572	69850
Przewody nawojowe w tonach	4101	5089	5815	5093
Maszyny górnicze do odstawiania w sztukach	.	.	66	53
Pianina w sztukach	2418	3360	6012	5024
Nakrycia stołowe w tys. sztuk	.	4235	5622	3968
Bielizna w tys. sztuk	.	.	45102	39186
Dzianiny	.	.	4001	5891
Wózki dziecięce	.	.	32600	49523

Tablica nr 7

Przemysł

WYSZCZEGÓLNIENIE	1966	1970	1975	1980	1983
ZATRUDNIENIE ^{a/} W PRZEMYSŁE USPOŁECZNIONYM					
Ogółem	11345	14082	16305	15862	14202
w tym przemysł:					
państwowy	9650	12435	14613	14227	12687
spółdzielczy	1654	1593	1692	1635	1515
ZAKŁADY, ZATRUDNIENIE PRZEMYSŁE PRYWATNYM					
Stan w dniu 31 XII					
Zakłady ^{b/}	347	335	242	329	527
Zatrudnieni	727	791	954	1269	1727
w tym:					
właściciele	347	335	402	504	782
członkowie rodzin	40	51	89	116	153

a/ Przeciętne w roku, bez uczniów. b/ Zakłady osiągające 50 % i więcej wpływów z tytułu usług dla ludności.

Po Hucie przyjdzie kolej na Fabrykę Przewodów Nawojowych - uruchomioną w roku 1959 i "Legmet" - rozpoczyna produkcję w roku 1966. Odkrycie przez Jana Wyżykowskiego 23 marca 1957 roku w rejonie Lubina i Sieroszowic bogatych złóż rud miedzi zadecyduje o zmianie oblicza legnickiej ziemi i samego miasta.

O skali produkcji przemysłu uspołecznionego mówią tablice 5 i 6.

ZATRUDNIENIE

Rozwojowi gospodarczemu miasta, budowie nowych zakładów przemysłowych towarzyszył szybki wzrost zatrudnienia. Głównym źródłem utrzymania stała się praca zarobkowa w sferze pozarolniczej/zob. tablica 4/.

W ostatnim 25-leciu systematycznie obserwujemy wzrost zatrudnienia i wzrost odsetka osób utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych /rencistów, emerytów itp./.

Notujemy też wysoki udział kobiet w ogólnej liczbie zatrudnionych. W roku 1960 - 40,5 %, 1970 - 47,3 %, 1980 - 49,6 %.

Rozwój miasta, budownictwa, sieci szkół, całej sfery usług sprawił, iż przybyły nowe miejsca pracy we wszystkich działach gospodarki. Wzrost miejsc pracy nastąpił także w wyniku podziału administracyjnego kraju i uzyskaniu w 1975 roku rangi miasta wojewódzkiego.

W 1983 roku łączna liczba osób zatrudnionych w działach przemysł i budownictwo stanowiła 46,1 % ogółu zatrudnionych w gospodarce społecznej.

Znacznym wzrost zatrudnienia w omawianym okresie notujemy również w innych działach gospodarki, jak chociażby w nauce, oświacie i wychowaniu, ochronie zdrowia i opiece społecznej, czy gospodarce komunalnej i mieszkaniowej /patrz tablica 8/.

Tablica nr 8

Zatrudnienie

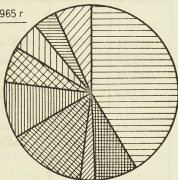
WYSZCZEGÓLNIENIE	1965	1970	1975	1980	1983
ZATRUDNIENIE W GOSPO- DARCE USPOŁECZNIONEJ a/					
Ogółem	26225	32458	40151	41874	40014
Przemysł	10890	14568	16118	15734	14410
Budownictwo	2010	2799	5124	3975	4021
Rołnictwo	600	862	1269	1480	1055
Leśnictwo	122	124	107	85	170
Transport i łączność	3819	4162	4843	4873	4244
Handel	2820	3191	4103	4689	4496
Gospodarka komunalna i mieszaniowa oraz nie- materialne usługi ko- munalne	1770	2070	2064	3379	3127
Nauka i rozwój techniki, oświata i wychowanie	1407	1811	2208	2619	3196
Ochrona zdrowia i opie- ka społeczna	1127	1272	1937	2095	2231
Administracja i wymiar sprawiedliwości	399	385	775	840	952
Finanse i ubezpieczenia	226	203	338	393	408
Organizacje polityczne i społeczne	275	229	1265	336	374
Pozostałe	760	782		1376	1330

a/ Stan w dniu 31 XII.

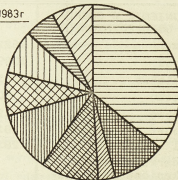
ZATRUDNIENIE

ZATRUDNIENIE W GOSPODARCE USPOŁECZNIONEJ
według działów gospodarki narodowej stan na dzień 31 XII

1965 r

1983r

3,6* = 1%

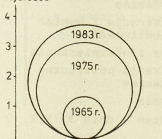
działy gospodarki narodowej :

przemysł
budownictwo
rolnictwo i leśnictwo
transport i łączność
obróć towarowy
gospod. komunalna i mieszk.
oświata, nauka, kultura
ochrona zdrowia
pozostałe

ZATRUDNIENIE W PRZEDSIĘBIORSTWACH
BUDOWLANO-MONTAŻOWYCH

tys. osób

GOSPODARKA KOMUNALNA

Współczesne miasto nie może funkcjonować bez pracy przedsiębiorstw komunalnych, bez energii elektrycznej, wody, gazu, łączności, kanalizacji.

W roku 1945 Legnica miała 100 km dróg miejskich, w roku 1983 - 163 km, w latach 1974-78 uporządkowano w sposób generalny ruch komunikacyjny w obrębie starego miasta modernizując obwodnicę miejską wraz z przyległymi ulicami. Ta prawie w całości dwupasmowa arteria bardzo usprawniła komunikację w mieście.

Brzegi Kaczawy i Czarnej Wody łączy 12 mostów, w tym 4 drogowe. W roku 1950 ulice oświetlało 436 lamp elektrycznych i 223 gazowych. W roku 1983 ulice i osiedla oświetlało 3120 lamp jarzeniowych.

Przed wojną sieć wodociągowa liczyła w Legnicy 80 km, kanalizacyjna - 65, a gazowa - 84 km.

W roku 1983 sieć gazowa zwiększyła się do 99 km, a wodociągowa do 128 km.

Zużycie wody, energii elektrycznej i gazu ilustruje tablica 9. Wynika z niej m.in., że zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w ciągu ostatnich 20 lat zwiększyło się 5,5-krotnie.

O ile przed kilkudziesięciu laty Legnica pretendowała do miasta zieleni i ogrodów działkowych, to po roku 1970, gdy budownictwo mieszkaniowe wyszło poza stare granice grodu, stan ten radykalnie się zmienił. Dawne tereny zielone, takie jak park miejski o pow. 31,1 ha, lasy żłoboryjski /29,3 ha/, planty okazują się dziś niewystarczające. Tereny zielone w nowych osiedlach właściwie się dopiero tworzy.

Pracownicze ogrody działkowe w Legnicy zawsze cieszyły się dużą popularnością wśród mieszkańców. Legniccy działkowicze liczyli się na forum dolnośląskim i ogólnopolskim. Rozwijające się nowe budownictwo "żądało" ofiar powodując likwidację w latach 70-tych szeregu ogrodów usytuowanych na peryferiach. Zasadnicza poprawa gdy chodzi o rozwój ogrodów nastąpiła w roku 1982-1983. Decyzją władz politycznych i administracyjnych na ogrody działkowe przeznaczono znaczne tereny pod miastem, zaspokajając w ten sposób całkowicie potrzeby mieszkańców.

Tablica nr 9

Gospodarka komunalna

WYSZCZEGÓLNIENIE	1960	1970	1978	1980	1983
ZUŻYCIE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH					
Wody w tys.m ³	4232	6255	9509	9983	9957
na 1 mieszkańca w m ³	65,9	82,5	110,7	114,5	107,5
Energii elektrycznej w MWh	7137	13489	31715	35896	42408
na 1 mieszkańca w kWh	99,2	177,1	269,1	403,2	453,8
na 1 odbiorcę w kWh	414,5	638,7	1216,3	1268,4	1372,6
Gazu sieciowego w tys.m ³	7893	12769	24431	25054	29996
na 1 odbiorcę w m ³	475	634	953	889	986

Tablica nr 10

Tereny zielone

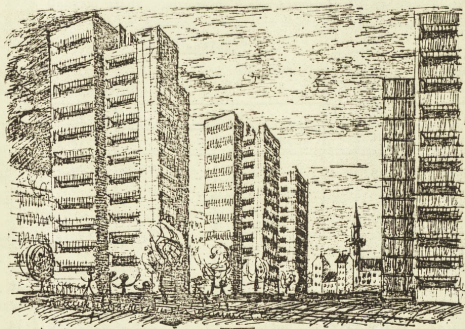
WYSZCZEGÓLNIENIE	1950	1960	1970	1975	1980	1983
Zieleń miejska w ha	120	143	172	176	183	197
Ogrody działkowe w ha	.	.	177	186	202	331

Tablica nr 11

Gospodarka mieszkaniowa

L A T A	Ogółem		Przeciętna liczba osób na izbę
	mieszkania	izby	
ZASOBY MIESZKANIOWE a/			
1946	12133	39300	0,62
1950	11055	35819	1,09
1960	16040	50188	1,25
1970	18432	58188	1,26
1978	25243	81998	1,02
1980	26315	86419	1,01
1983	28921	95579	0,99

a/ Stan w dniu 31 XII.

MIESZKANIA

Przed wojną Legnica miała 21 tys. mieszkań. Z tego około 25 % uległo w lutym 1945 roku zniszczeniu, a poważna część wymagała remontów. W roku 1946 w administracji miasta znajdowało się ponad 12 tys. mieszkań /patrz tabl. 11/.

Wraz z rozwojem przemysłu, napływem ludności wzrastały potrzeby mieszkaniowe. Do roku 1959 nie prowadzono nowych inwestycji mieszkaniowych. Remontowano sukcesywnie starą substancję. Pierwsze nowe bloki oddano w roku 1960 - 417 izb.

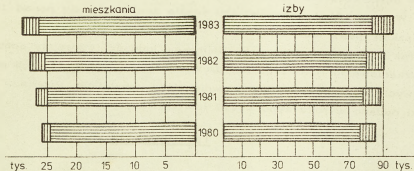
Tablica nr 12

Budownictwo mieszkaniowe

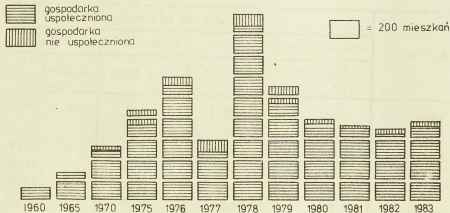
L A T A	Oddane do użytku			
	mieszkania	izby	mieszkania	izby
	w liczbach bezwzględnych		na 1000 ludności	
1960	157	417	2,4	6,5
1965	249	684	3,5	9,5
1970	564	1746	7,4	22,9
1975	843	3019	10,8	36,8
1980	826	2905	9,3	32,6
1983	791	2550	8,5	27,2

GOSPODARKA MIESZKANIOWA

ZASOBY MIESZKANIOWE ZAMIESZKANE
(stan w dniu 31 XII)

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKU

Ogółem od 1960 do 1983 roku wybudowano w Legnicy 14513 mieszkań, o 48315 izbach, w tym 64,7 % mieszkań spółdzielczych. Pierwszy budynek spółdzielczy przekazano lokatorom w roku 1963 przy ul.Oświęcimskiej. Rozwój budownictwa spółdzielczego ilustruje tablica 13.

Rekordowym pod względem ilości oddanych nowych mieszkań był rok 1978 - 1863 mieszkania tj. 21,5 mieszkania na 1000 ludności. Jak wynika z tablicy 11, mimo poważnego wzrostu ludności, powoli i systematycznie polepszają się warunki mieszkaniowe społeczeństwa. Miernikiem jest tu zmniejszenie przeciętnego zagęszczenia na 1 izbę. Wskaźnik ten pod koniec roku 1983 wynosi 0,99 /patrz tablica 11/, a spośród eksploatowanych w roku 1983-28921 mieszkań 51 % było wyposażonych w wodę, światło, gaz i w centralne ogrzewanie.

Tablica nr 13

Budownictwo spółdzielcze

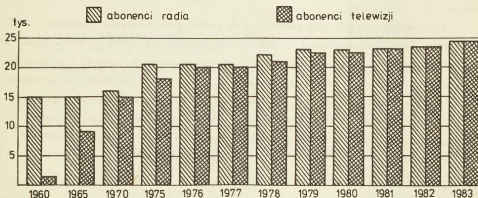
WYSZCZEGÓLNIENIE	1960	1970	1980	1983
Ilość spółdzielni mieszkaniowych	1	1	2	2
Ilość członków	473	2974	9699	12493
Oddane mieszkania	11 ^{a/}	358	733	617
Oddane izby	33 ^{a/}	1159	2473	1958

a/ Zakupiono nowo wybudowane mieszkania,

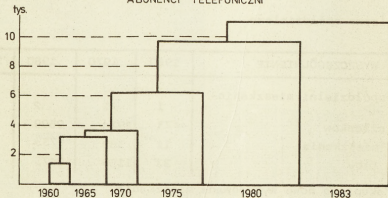
RADIO, TELEWIZJA, ŁĄCZNOŚĆ

(stan w dniu 31 XII)

ABONENCI RADIA I TELEWIZJI

ABONENCI TELEFONICZNI

ŁĄCZNOŚĆ

W gronie pionierów obok kolejarzy znaleźli się pracownicy poczty. W maju 1945 roku otwarto pierwszy urząd pocztowy przy ul. Jaworzyńskiej i uruchomiono pierwsze telefony dla użytku władz miejskich, a pod koniec roku linie międzymiastowe, m.in. z Wrocławiem.

W załączonej tablicy nr 14 - na uwagę zasługuje pięciokrotny w porównaniu z rokiem 1960 wzrost liczby telefonów na 1000 mieszkańców.

Prawie 117 telefonów na 1000 mieszkańców, przy średniej krajowej 26, stawia nasze miasto pod tym względem w gronie najlepiej rozwiniętych.

Tablica nr 14

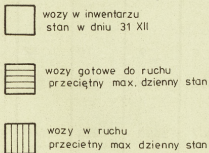
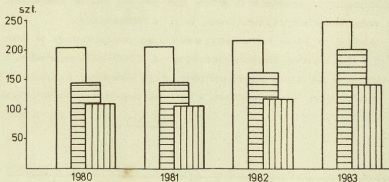
Łączność

WYSZCZEGÓLNIENIE	1945	1950	1960	1970	1975	1980	1983
PLACÓWKI ^{a/} POCZTOWO-TELE KOMUNIKACYJNE							
Ogółem	1	6	8	9	10	12	12
na 10000 ludności	0,4	1,5	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
ABONENCI TE- LEFONICZNI ^{a/}							
Ogółem	.	.	1407	3699	6221	9669	11264
na 1000 ludności	.	.	21,5	48,7	75,8	107,9	116,7

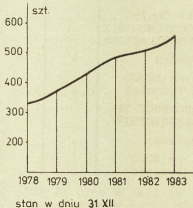
a/ Stan w dniu 31 XII.

KOMUNIKACJA

AUTOBUSY KOMUNIKACJI MIEJSKIEJ

TAKSÓWKI OSOBOWE

TRANSPORT I KOMUNIKACJA MIEJSKA

Legnica leżąca od swego zarania na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych tę funkcję zachowała do dziś. Rozbudowany węzeł kolejowy /zwłaszcza stacja towarowa Legnica-Miłkowice/, przebiegająca obok miasta autostrada E-22 sprawiają, że ruch kolejowy i drogowy przelotowy jest tu duży. Zelektryfikowanie w roku 1985 linii kolejowej Miłkowice-Wrocław przyczyni się zarówno do polepszenia obsługi pasażerów jak i zwiększenia przepustowości towarowej pociągów. Z dwóch stacji kolejowych Legnicy wyruszają codziennie pociągi pasażerskie w 8 kierunkach - do Wrocławia, Zgorzelca, Żagania, Głogowa, Rawicza, Marciszowa, Lwówka Śląskiego, Jaworzyny Śląskiej. Na stacji kolejowej odprawia się dziennie - 120 pociągów.

Legnica aktualnie ma stałe połączenie autobusowe PKS z Wrocławiem, Zieloną Górą, Jelenią Górą, Zgorzelcem, Wałbrzychem oraz z Kudową i Szklarską Porębą.

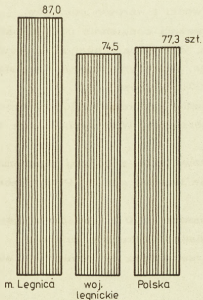
Pierwszą komunikację międzymiastową /m.in. z Łodzią/ uruchomił PKS już pod koniec roku 1945. Obecnie legnicki oddział PKS obsługuje 242 linie autobusowe.

W roku 1970 z dworca PKS odprawiano 200 autobusów w ciągu doby, w roku 1983 - 257 autobusów /blisko 700 kursów dziennie/.

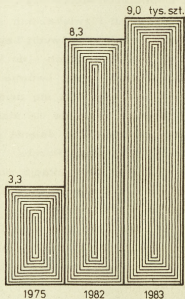
Komunikacja miejska w Legnicy przechodziła po wojnie kilka etapów rozwoju.

SAMOCODY OSOBOWE

SAMOCODY OSOBOWE PRYWATNE
PRZYPADAJACE NA 1000 LUDNOŚCI
stan w dniu 31 XII 1982

SAMOCODY OSOBOWE
ZAREJESTROWANE stan w dniu 31 XII

1 listopada 1945 roku, po naprawieniu zniszczonej trakcji i taboru, ruszyły pierwsze tramwaje. Długość trakcji tramwajowej wynosiła 7 km. Po miesiącu kursowały 4 wozy tramwajowe na 3 liniach, które brały swój początek przy dworcu PKP; nr 1 /ul.Złotoryjska/, nr 2 /ul.Wrocławska/, nr 3 /ul.Jaworzyńska/.

W roku 1955 gdy trasę nr 1 przedłużono do huty, długość linii wynosiła 17 km, a obsługiwało je 27 wozów. Istniała też wtedy już linia nr 4 /ul.Chojnowska/.

W roku 1945 MPK przewiozło 22,5 tys.pasażerów, w roku 1946 już 1280 tys.

Linie tramwajowe do roku 1957 zasilaty 2 trolejbusy kursujące na trasie dworzec PKP - ul.Świerczewskiego, później zastąpiono je autobusami.

Rozwój trakcji autobusowej pozwolił w latach 60-tych na uruchomienie linii MPK z miastami i wsiami leżącymi w pobliżu Legnicy.

W roku 1965 długość linii autobusowych wynosiła 34 km, w roku 1970 - już 66 km, W roku 1975 MPK przewiozło 30,1 mln pasażerów.

Po zmianach administracyjnych i przekształceniu w WPK przedsiębiorstwo swym zasięgiem obejmuje całe województwo. W roku 1973 uruchomiono regularne połączenie z Lubinem i Polkowicami, pięć lat później z Głogowem, a w roku 1980 ze Złotoryją i Jaworem.

Łączna długość linii autobusowych w obrębie miasta Legnicy wynosi aktualnie 343 km, kursuje na nich 134 autobusy.

W ciągu ostatniego roku miasto otrzymało 35 przegubowych ikarusów, które znacznie poprawiły warunki przewozu ludności.

Komunikacja miejska jest uzupełniania w bardzo poważnym stopniu taksówkami osobowymi. Pod koniec roku 1983 kursowało po mieście 557 taksówek, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców stanowi jeden z najwyższych wskaźników w Polsce. Tu przypomnijmy, iż w roku 1960 zarejestrowanych było 57 taksówek, dziesięć lat później - 109. W ostatnim dwudziestoleciu nastąpił gwałtowny rozwój motoryzacji. Pod koniec roku 1983 w mieście zarejestrowanych było 9049 samochodów osobowych i 1165 motocykli /zob.tablica 15/. W Legnicy pod koniec roku 1983 na 1000 mieszkańców przypadało 94 samochody osobowe.

Tablica nr 15

Transport osobowy

WYSZCZEGÓLNIENIE	1960	1970	1980	1983
Samochody osobowe	250	1249	7012	9049
Motocykle	1434	2750	2283	1165

HANDEL WEWNĘTRZNY

Pierwsze placówki uspołecznionego handlu, dwa sklepy spożywcze i hurtownia "Społem" rozpoczynają pracę w roku 1945. Żywiotowy po wojnie rozwój prywatnego handlu uległ zahamowaniu i częściowej likwidacji w latach pięćdziesiątych. Rozwija się wtedy sieć handlu uspołecznionego. Powstają takie przedsiębiorstwa jak MHD /Miejski Handel Detaliczny/, LZG /Legnickie Zakłady Gastronomiczne/, MHM /Miejski Handel Mięsem/, PDT /Powszechny Dom Towarowy/.

Obraz sieci handlowej, gastronomicznej i zakładów rzemieślniczych oraz usług prywatnych ilustrują tablica 7 i tablica 16.

W latach 1975-83 oddano w mieście do użytku 10 nowowypbudowanych placówek handlowych i gastronomicznych o łącznej powierzchni użytkowej 15,7 tys. m².

Pomimo wzrostu w ostatnich latach ilości placówek handlowych, zbyt mało sklepów zarówno spożywczych jak i przemysłowych posiadają nowe osiedla mieszkaniowe.

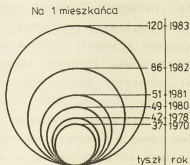
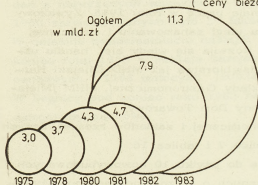
W dalszym ciągu handel izlokalizowany jest w śródmieściu.

W ogólnej strukturze sklepów branży spożywczej występuje niedobór sklepów garmażeryjnych i rybnych, a w branży przemysłowej - pasmanteryjnych, chemicznych oraz 1001 drobiazgów.

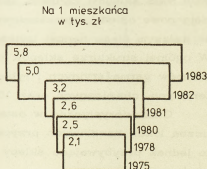
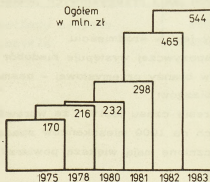
Charakterystyczne w ostatnim okresie czasu jest to, że wprawdzie liczba lokali handlowych przypadających na 1000 mieszkańców spada, to jednak przybywające sklepy uspołecznione mają większą powierzchnię.

HANDEL

SPRZEDAŻ W USPOŁECZNIONYM HANDLU DETALICZNYM (ceny bieżące)

SPRZEDAŻ W ZAKŁADACH GASTRONOMICZNYCH (bez placówek żywienia przyzakładowego) (ceny bieżące)

Tablica nr 16

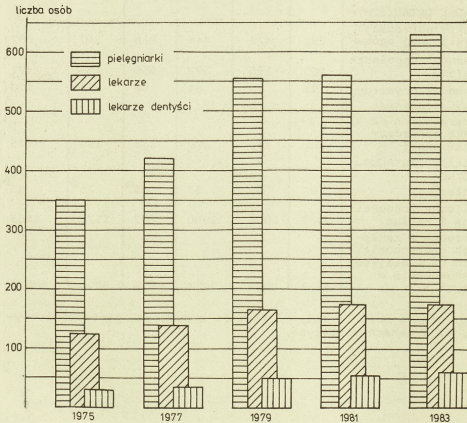
Handel wewnętrzny

WYSZCZEGÓLNIENIE	1956	1960	1970	1975	1980	1983
HANDEL DETALICZNY						
Punkty sprzedaży detalicznej ogółem ^{a/}	291	476	446	616	540	667
handel uspołecz- niony	200	395	392	530	453	477
handel prywatny	91	81	54	86	87	190
Liczba ludności przypadająca na 1 punkt sprzedaży detalicznej	182	135	170	133	166	145
ZAKŁADY GASTRONO- MICZNE						
Ogółem ^{a/}	22	32	37	51 ^{b/}	76 ^{b/}	83 ^{b/}
liczba ludności na 1 zakład	2409	2006	2050	1609	1179	1163
Sprzedaż w zakła- dach gastronomicz- nych na 1 miejsce konsumenckie w tys.zł c/	35,2	28,1	32,4	48,6	59,0	148,6

a/ Stan w dniu 31 XII. b/ łącznie z punktami gastronomicznymi. c/ W cenach bieżących.

OCHRONA ZDROWIA

PERSONEL SŁUŻBY ZDROWIA

OCHRONA ZDROWIA

Opieka zdrowotna w Legnicy od roku 1945 pozostawała w tyle i nie nadążała za potrzebami. Stąd zwłaszcza w ostatnich latach taki nacisk władz politycznych i administracyjnych województwa i miasta na realizację priorytetowych dla miasta inwestycji.

W roku 1983 oddano 1 nową przychodnię przy ul. Biegunowej. Aktualnie buduje się szpital wojewódzki na 1200 miejsc /planowane oddanie I części na 656 łóżek do użytku w roku 1987/, kończy się remont kapitałny szpitala chirurgicznego i pierwszej, w pełni tego słowa znaczeniu, stacji pogotowia ratunkowego.

W roku 1983 pogotowie udzieliło pomocy i wyjeżdżało do:

- 1743 wypadków /w tym do 387 dzieci/;
- 12040 zachorowań /w tym 2096 dzieci/.

Z porad lekarskich skorzystało w roku 1983 ponad 550 tys. osób

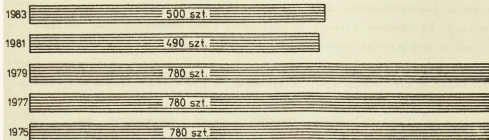
W roku 1983 legnicka miejska służba zdrowia wzbogaciła się o 6 lekarzy, 87 pielęgniarek. Liceum Medyczne w roku 1983 ukończyło 73 absolwentów.

Szczegółowe dane o stanie, kadrze i placówkach ochrony zdrowia przynoszą tablice 17 i 18.

Na stan zdrowotności mieszkańców, co z przykrością wypada odnotować, rzutuje poważne spożycie alkoholu. Statystyczny mieszkaniec Legnicy wypijał rocznie w roku 1983 - 5,40 l. czystego spirytusu.

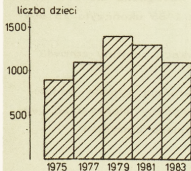
SZPITALA , ŻŁOBKI

ŁÓŻKA W SZPITALACH OGÓLNYCH

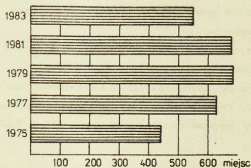

DZIAŁALNOŚĆ ŻŁOBKÓW

Dzieci przebywające w żłobkach
w ciągu roku

Miejsca w żłobkach
stan w dniu 31 XII

Tablica nr 17

Ochrona zdrowia

WYSZCZEGÓLNIENIE	1945	1950	1960	1970	1975	1980	1983
SZPITALA I JEDNOSTKI OPIEKI SPOŁECZNEJ a/							
Szpitala	2	2	3	3	3	1	1
łóżka w szpitalach	120	.	535	605	780	682	500
na 10000 ludności	49,0	.	83,4	79,7	95,0	76,1	51,8
Przychodnie	.	.	16	12	22	23	29
Apteki	2	5	5	7	7	9	9
Złobki	.	2	5	5	6	10	8
Miejsca w złobkach	.	.	320	330	445	730	590
Dzieci przebywające b/	.	.	579	602	897	1389	1066

a/ Stan w dniu 31 XII. b/ W ciągu roku.

Tablica nr 18

Ochrona zdrowia

WYSZCZEGÓL- NIENIE	1945	1950	1960	1970	1975	1980	1983
PERSONEL SŁU- ŻY ZDROWIA /stan w dniu 31 XII/							
Lekarze	12	35	77	109	123	173	176
Lekarze den- tyści	.	.	16	23	30	58	61
Pielęgniarki ogółem	.	68	240	323	353	557	647
Położne	.	.	27	25	.	41	58
Na 10000 lud- ności:							
lekarze	.	8,9	11,8	14,4	15,0	19,3	18,2
lekarze dentyści	.	.	2,5	3,0	3,7	6,5	6,3
pielęgniarki	.	17,3	37,4	42,6	43,0	62,1	67,0
położne	.	.	4,1	3,3	.	4,6	6,0

OŚWIATA I WYCHOWANIE

W ramach akcji 1000 Szkół na Tysiąclecie wybudowano w Legnicy w latach 1961-67 dwie szkoły podstawowe /przy ul.Świerczewskiego i 22 Lipca/. W ostatnich pięciu latach na nowych osiedlach przekazano dzieciom 3 nowoczesne placówki /przy ul.Biegunowej, Polamej, Marynarskiej/, a budynek przy ul.Róży Luksemburg zaadoptowano dla potrzeb szkoły specjalnej, ponadto oddano 6 nowych przedszkoli.

Pomimo wzrostu liczby placówek oświatowych, nadal warunki nauki i pracy w szkołach podstawowych są trudne. W roku 1982/83 przeciętna liczba uczniów na jeden oddział wynosiła 29,5.

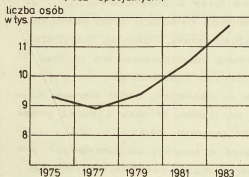
Szkolnictwo ponadpodstawowe, które w Legnicy od pierwszych powojennych lat spełniało funkcję ponadregionalną zaczyna się rozwijać już od roku 1946. Nie sposób w kilku zdaniach dokonać charakterystyki różnorodnych kierunków kształcenia i zmian organizacyjnych, jakie tu następowały. Rozwój przemysłu rodził zapotrzebowanie na wykwalifikowaną kadrę w różnych specjalnościach zawodowych. Nowoczesne obiekty dydaktyczne, wybudowane od podstaw otrzymali uczniowie Technikum i Zespołu Szkół Budowlanych /1968/ i Technikum i Zespół Szkół Hutniczych /1979/.

W roku szkolnym 1983/84 młodzież zdobywała wiedzę i kwalifikacje zawodowe w 52 placówkach. Absolwenci liceów ogólnokształcących od roku szkolnego 1969/70 mogą uzyskiwać tytuł technika na 2-letnich studiach pomaturalnych. W Legnicy tę formę kształcenia prowadzą 4

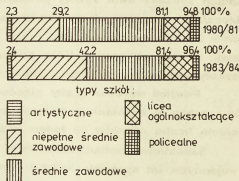
We wrześniu 1964 roku otwarto w Legnicy 2-letnie Studium Nauczycielskie. W ciągu 10 lat kształciło ono nauczycieli wychowania początkowego, plastycznego i technicznego. W roku szkolnym 1982/83 re-

OŚWIATA I WYCHOWANIE

UCZNIOWIE SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
(bez specjalnych)

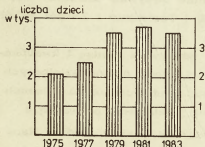

UCZNIOWIE SZKÓŁ PONADPODSTAWOWYCH WG TYPÓW SZKÓŁ

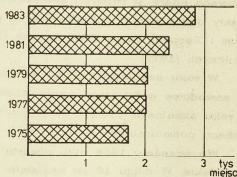

DZIAŁALNOŚĆ PRZEDSZKOLI

Dzieci w przedszkolach

Miejsca w przedszkolach

aktywowano tę formę kształcenia.

Legnica nie "dochowała" się samodzielnej wyższej uczelni. W roku 1962 uruchomiono punkt konsultacyjny WSE, oraz w roku 1964 Politechniki Wrocławskiej, przekształcony w roku 1969 w filię PWr.

Od roku 1981 utworzono filię Wyższej Szkoły Pedagogicznej z Zielonej Góry. Doksztalcenie kadr pedagogicznych prowadzi także IKN.

Tablica nr 19

Szkolnictwo i wychowanie

WYSZCZEGÓLNIENIE	1946/ 1947	1950/ 1951	1960/ 1961	1970/ 1971	1980/ 1981	1983/ 1984
PRZEDSZKOLA a/	2	11	14	13	18	23
SZKOŁY PODSTAWOWE	2	6	16	14	13	14
Uczniowie	761	3479	11226	11550	9837	11742
Absolwenci b/	-	.	1142	1534	1074	1066
LICEA OGÓLNO- KSZTAŁCĄCE	1	.	3	3	3	3
Uczniowie	200	.	824	1433	1262	1144
Absolwenci b/	-	.	79	37	291	251
SZKOŁY ZAWODOWE	.	.	6	10	20	18
Uczniowie	.	.	1652	2510	3773	3648
Absolwenci b/	.	.	244	616	1105	994
TECHNIKA I ŚREDNIE SZKOŁY ZAWODOWE	2	4	6	21	38	33
Uczniowie	.	.	1434	4087	4430	3924
Absolwenci b/	.	.	156	1007	1531	1149

a/ Stan w dniu 31 X. Dane dotyczą lat 1946, 1950, 1960, 1970, 1980, 1983. b/ Z poprzedniego roku szkolnego.

KULTURA I SZTUKA

Dorobek legnickiego środowiska kulturalnego w pierwszym 10-leciu PRL był bardzo skromny. O ożywieniu można mówić po roku 1956. Początkowo po roku 1945 inspiratorami życia kulturalnego były środowiskowe kluby organizacji społecznych, a także świetlice zakładowe. Tak np. pierwszą bibliotekę uruchomiono w roku 1945 DK "Kolejarz". Rozwój sieci Miejskiej Biblioteki Publicznej datuje się od roku 1947. W roku 1970 przy ul. Piastowskiej otwarto czytelníę miejską. Dziś księgozbiorami specjalistycznymi dysponują: Wojewódzka Biblioteka Pedagogiczna, biblioteka Instytutu Kształcenia Nauczycieli, Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz biblioteki techniczne przy HM "Legnica i Oddziale Wojewódzkim NOT.

Największy rozwój świetlic zakładowych przypada na początek lat 50-tych. Statystyka wymienia ich aż 60. Życie klubowe w 7 placówkach rozkwitnie po roku 1956, z czasem część z nich będzie miała charakter międz Zakładowy.

W roku 1962 otworzy swe podwoje "Parnasik", 1968 - MPiK. Najstarszą, bo mającą swe początki już w roku 1947 placówką jest Miejski Dom Kultury, od 1956 roku Legnicki Dom Kultury mający swoją siedzibę w Starym Ratuszu. Tradycje tej placówki przejął w roku 1975 Wojewódzki Dom Kultury.

Po wyremontowaniu w roku 1979 części pomieszczeń Akademii Rycerskiej utworzono w nich Legnickie Centrum Kultury /LCK/. Pod koniec roku 1983 po kapitalnych remontach udostępniono społeczeństwu Dom Przyjaźni - pierwszą tego typu specjalistyczną placówkę kulturalną w

mieście i województwie /w miejsce "Parnasika"/ oraz na początku roku 1984 Klub Technika "Dziewiarz".

Tablica nr 20

Kultura i sztuka

WYSZCZEGÓLNIENIE	1947	1950	1960	1970	1975	1980	1983
BIBLIOTEKI PUBLICZNE ^{a/}							
Biblioteki i filie	1	1	4	6	7	9	9
Punkty biblioteczne	-	-	3	2	11	13	5
Woluminy w tys.	2	6	33	85	118	155	194
Czytelnicy ^{b/} w tys.	0,2	1,3	5	15	19	20	15
Wypożyczenia ^{b/} w tys.	2	58	133	375	.	504	376
Wypożyczenia na 1 czytelnika	10	47	27	26	.	25	25
KSIĘGARNIE USPOŁECZNIOWE	2	2	2	3	4	5	5

a/ Stan w dniu 31 XII. b/ W ciągu roku.

Legnica do roku 1977 nie posiadała własnego teatru. Działające przy klubach, zwłaszcza po wojnie, zespoły amatorskie nie mogły na stałe uzupełnić tej luki. Próby powołania do życia w roku 1949 teatru nie powiodły się. Pozostało więc przez wiele lat korzystać z gościnnych występów teatrów dolnośląskich.

Tablica nr 21

Kultura i sztuka

WYSZCZEGÓLNIENIE	1945	1951	1960	1970	1975	1980	1983
KINA STAŁE ^{a/}	1	2	3	4	4	3	2
Miejsca w kinach w tys.	.	.	2,1	2,3	2,3	1,7	0,9
na 1000 ludności	.	.	32,7	30,2	27,5	18,7	9,6
Widzowie w kinach w tys. ^{b/}	.	.	772,5	533,7	574,8	380,5	540,8
na 1000 ludności	.	.	12036	7037	7004	4245	5777
ABONENCJA/							
Radia	.	.	14869	15887	20424	22846	24348
na 1000 ludności	.	.	208,1	209,4	248,9	254,9	252,3
Telewizji	.	.	1678	15259	18931	22794	24247
na 1000 ludności	.	.	26,1	201,1	230,7	254,3	251,3

a/ Stan w dniu 31 XII, b/ W ciągu roku.

Życie muzyczne miasta skupiało się wokół szkoły muzycznej i LDK. Szkołę muzyczną I stopnia pierwsi wychowankowie opuścili w roku 1947, a w roku szkolnym 1982/83 - 23 absolwentów.

W roku 1949 Henryk Karliński zakłada mieszany specjalizujący się w muzyce dawnej chór "Madrygał". W roku 1966 odbył się w Legnicy po raz pierwszy ogólnopolski turniej chórów "Legnica canta!", w roku 1984 imprezę zorganizowano po raz 16-ty.

Drugą cieszącą się dużą popularnością imprezą o charakterze ogólnopolskim jest organizowany od roku 1977 przez WDK Satyrykon.

Z zespołów amatorskich rozstawiających miasto poza wspomnianym "Madrygałem" coraz częściej słyszymy o zespole pieśni i tańca "Legnica" - powstał przy WDK i pierwszy koncert dał w lutym 1977 roku podczas uroczystości związanych z obchodami rocznicy wyzwolenia miasta.

Tablica nr 22

Teatr Dramatyczny

WYSZCZEGÓLNIENIE	1977	1980	1983
Premiery	3	8	6
Spektakle	35	265	231
Widzowie	8228	71861	63338

Wśród towarzystw społeczno-kulturalnych działających w 40-leciu w mieście na uwagę zasługują:

- Towarzystwo Przyjaciół Nauk w Legnicy powstałe w roku 1959 i wydające od roku 1961 własny rocznik "Szkice Legnickie". W roku 1984, w którym TPN obchodził jubileusz 25-lecia wydał dwa zaległe tomy "Szkiców" - 11 i 12.
- Legnickie Towarzystwo Krzewienia Muzyki /w 1960 r./ funkcjonujące do dziś pn. Legnickie Towarzystwo Muzyczne, działa przy nim z przerwami Legnicka Orkiestra Symfoniczna,
- Legnickie Towarzystwo Rozwoju Kultury przekształcone potem w Towarzystwo Miłośników Legnicy /1962-1970/,
- Legnickie Towarzystwo Społeczno-Kulturalne /od roku 1976/, a poprzednio Oddział DTO i DTSK,
- Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej /Oddział Wojewódzki powołano do życia w roku 1979/.

Inicjatorem zorganizowania w Legnicy własnego regionalnego muzeum było Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Rozwój przemysłu miedziowego niejako automatycznie określił profil nowej placówki. Pierwszą tematyczną ekspozycją otwartą w roku 1962 była "Miedź w Polsce". Działalność we własnym odremontowanym budynku rozpoczęło Muzeum w roku 1964. Placówką filialną naszego muzeum działającą od roku 1973 jest Muzeum Bitwy Legnickiej w Legnickim Polu.

W roku 1953 powołano do życia Archiwum Powiatowe - gromadzące dokumenty miejskie, obecnie jest to oddział Archiwum Okręgowego we Wrocławiu.

Stałym miejscem prezentacji dorobku legnickiego środowiska plastycznego jest salon Biura Wystaw Artystycznych /od 1977 r./. Wystawy "Plastyka Zagłębia Miedziowego", "Osetnica" oraz "Srebro" od kilku lat są liczącym się wydarzeniem artystycznym nie tylko w mieście.

Po przeniesieniu do Wrocławia powołanych do życia w roku 1945 w Legnicy tytułów prasowych dopiero w roku 1954 narodził się tu własny periodyk "Wiadomości Legnickie". Tygodnik ten ukazywał się nieregularnie do roku 1959, do chwili przejścia przez Wrocławskie Wydawnictwo Prasowe.

W czerwcu 1964 roku zmieniono tytuł na "Wiadomości" i przeniesiono redakcję całkowicie do Wrocławia. Z kolei siedziba ukazujących się od roku 1972 w Lubinie tygodnika "Konkrety" została przeniesiona w 1976 roku do Legnicy. Obecny nakład "Konkretów" - 60 tys. egzemplarzy. W budynku przy Placu Chopina urządzono centrum prasowe.

Z chwilą powstania województwa Legnica ma własną dziennikarską obsługę radiową i telewizyjną. Środowisko skupia obecnie dziennikarzy "Konkretów, Oddziały "Gazety Robotniczej", "Słowa Polskiego", PAP oraz Radia i Telewizji.

SPORT, KULTURA FIZYCZNA

Materiały statystyczne w skromnym stopniu ilustrują rozwój sportu, zwłaszcza, że poszczególne kluby borykały się wciąż z kłopotami finansowymi i nie były w stanie rozwijać szerzej swych możliwości.

W roku 1967 utworzono jeden wspólny Klub Sportowy "Miedź" pod patronatem 26 zakładów. Pozostałe kluby to: SKS, Legrol, "Konfeks", "Piast".

Poza piłką nożną dużą popularnością cieszyły się sekcje: bokser-ska w "Miedzi", kolarska i szachowa w Legrolu, szermiercza w "Piast-cie", piłki ręcznej i siatkowej kobiet w "Konfeksie".

Tablica nr 23

Baza

WYSZCZEGÓLNIENIE	1946	1950	1960	1970	1980
Boiska	.	.	.	4	10
Sale gimnastyczne	.	.	.	18	20
Baseny: otwarte	1	1	2	3	7
kryte	1	1	1	2	2
Korty tenisowe	-	-	-	1	2
Kluby	5	5	6	5	5
Sekcje	.	.	18	23	24

LEGNICA W XXI WIEKU

Jak będzie wyglądała Legnica w roku 2000 ? Co zmieni się do tego czasu ? Jak widzą to planiści i architekci ?

Z informacji uzyskanych w Wojewódzkim Biurze Planowania Przestrzennego wynika, iż obowiązujący, opracowany pod koniec roku 1977 plan perspektywicznego zagospodarowania przestrzennego miasta Legnicy, plan wymagający pilnej aktualizacji, pozwala tylko na bardzo ogólne przybliżenie tego obrazu.

Nie dziwny się O rozwoju miasta, o jego przyszłym kształcie, miejscu i znaczeniu w regionie decyduje wiele uwarunkowań. Z ich obszernej listy wymieńmy takie czynniki jak: społeczne, gospodarcze, przyrodnicze, nie mówiąc o demograficznych nie pozwalających na zas-
toje.

Ludziom należy oprócz mieszkań zabezpieczyć miejsca pracy, możliwości korzystania z całej sfery usług, nauki i wypoczynku. Tak duży organizm miejski nie może trwać w martwym punkcie. Obok nowych inwestycji mieszkaniowych, ciągłej modernizacji i adaptacji oczekuje stara substancja, by mogła spełniać nowe wymagania. Słowem planowanie przestrzenne musi odpowiadać i zbiegać się z celami społecz-
nymi.

Legnica, podobnie jak inne ośrodki o wielowiekowej tradycji, mia-
ła układ centryczny. Rozwijala się według modelu rozlanej plamy. Wo-
kół centrum skupiało się całe właściwie życie. Tu pracowano, wypoczy-
wano...

Obecna i już realizowana strategia planu przestrzennego rozwoju przewiduje przekształcenie miasta ze wspomnianego układu centralnego w układ pasmowy z jednoczesnym oddzieleniem strefy osiedleńczej od uciążliwych skupisk produkcyjnych. Te ostatnie lokalizuje się od strony odwiertnej, wyciągając wnioski z niefortunnej lokalizacji huty.

Przyszła Legnica - ujmując rzecz najogólniej - rozwijać się będzie wzdłuż linii kolejowej Wrocław - Węgliniec. Przy czym po lewej stronie tej linii wyrosną dzielnice mieszkaniowe /w kierunku na Ulesie/, a po prawej /na północ/ zostanie zlokalizowany przemysł /rejon wsi Piątnica, Piekary Stare, Bobrów/.

Niczym podwójny sznurek koralu /stopniowo nakładany/ rozwijać się winna zabudowa osiedleńcza połączona trzema głównymi drogowymi arteriami komunikacyjnymi /Wrocławska, Waszkiewicza, Okrężna/. Pasy zieleni będą oddzielały przemysł od strefy osiedleńczej. W pobliżu miasta rozwiną się ośrodki wypoczynku świątecznego, np. w rejonie jeziora Koskowskiego.

Miasto obejmą w przyszłości dwie obwodnice o znaczeniu międzynarodowym. Pierwszą stanowić ma odcinek nowej E-14 biegnącej ze Szczecina do Pragi i łączącej się w rejonie Legnicy z autostradą E-22. Drugi, to objazd dla ruchu z Lubina do Jeleniej Góry. Zelektryfikowana trakcja kolejowa /w tym stacja Piekary/ przyspieszy połączenia z Wrocławiem a także Lubinem i Głogowem.

Kłopotów z wodą miasto nie powinno odczuwać. Rozbudowa systemu wodociągowego "Wielka Woda" wraz ze zbiornikami retencyjnymi "Stup" i Rzymówka" w pełni pokryje potrzeby.

Nowa oczyszczalnia ścieków pozwoli na całkowitą ochronę wód Kaczawy, a pątnowska ciepłownia ogrzeje miasto...

Legnica 21 wieku to przede wszystkim miasto - jak dawniej - o znaczeniu ponadregionalnym. W takiej Legnicy przyjdzie żyć, pracować i tworzyć pokoleniu urodzonemu w 40-leciu PRL na piastowskiej ziemi, po wiekach przywróconej Macierzy.

Tadeusz Rollauer

SPIS TREŚCI

	Str.
PRZEDMOWA	
MIASTO PO WIEKACH PRZYWRÓCONE MACIERZY	5
LEGNICA W 40—LECIU	13
Dane geograficzne	13
Pierwsze dni	14
Ludność	17
Przemysł	23
Zatrudnienie	28
Gospodarka komunalna	31
Mieszkania	35
Łączność	39
Transport i komunikacja miejska	41
Handel	45
Ochrona zdrowia	49
Oświata i wychowanie	53
Kultura i sztuka	57
Sport, kultura fizyczna	63
Legnica w XXI wieku	64

